INFOR

Zmiany 2016

Magda Grotkiewicz
Agnieszka Oleksiak

Ustawa o finansach publicznych

z komentarzem do zmian

- Aktualna treść ustawy z oznaczonymi zmianami
- Komentarz do każdego znowelizowanego przepisu
- Opis projektowanych zmian

REKOMENDUJE
RACHUNKOWOŚĆ BUDŻETOWA

Autorzy:
Magda Grotkiewicz
Agnieszka Oleksiak

Grupa INFOR PL
Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

Dyrektor Centrum Rynku Finansów Publicznych
Agata Eichler

Zespół redakcyjny:
Magda Grotkiewicz – redaktor merytoryczny
Agnieszka Oleksiak – redaktor merytoryczny
Elżbieta Marszalik – sekretarz redakcji
Irena Biśta-Kanciała – korekta
Anna Stefańska – redaktor graficzny

Druk: Mazowieckie Centrum Poligrafii

© Copyright by INFOR PL S.A.
Warszawa 2016

INFOR PL S.A.
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

Biuro Obsługi Klienta
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30
infolinia: 0 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
strona: www.sklep.infor.pl

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

ISBN 978-83-7440-779-3

Spis treści

WSTĘP 5

USTAWA z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych 7

DZIAŁ I. Zasady finansów publicznych. 7

Rozdział 1. Przepisy ogólne 7

Rozdział 2. Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych 9

Rozdział 3. Jednostki sektora finansów publicznych 12

Rozdział 4. Jawność i przejrzystość finansów publicznych. 25

Rozdział 5. Zasady gospodarowania środkami publicznymi 32

Rozdział 6. Kontrola zarządcza oraz koordynacja kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych 50

DZIAŁ II. Państwowy dług publiczny 52

Rozdział 1. Przepisy ogólne 52

Rozdział 2. Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa 54

Rozdział 3. Procedury ostrożnościowe i sanacyjne 59

Rozdział 4. Ogólne zasady zaciągania zobowiązań przez inne niż Skarb Państwa jednostki sektora finansów publicznych 61

Rozdział 5. Zasady i tryb emisji skarbowych papierów wartościowych 63

DZIAŁ III. Wieloletni Plan Finansowy Państwa i ustawa budżetowa. 66

Rozdział 1. Wieloletni Plan Finansowy Państwa 66

Rozdział 2. Ustawa budżetowa. 68

Rozdział 3. Przeznaczenie wydatków budżetu państwa 80
Rozdział 4. Tryb opracowywania i uchwalania budżetu państwa 86
Rozdział 5. Wykonywanie ustawy budżetowej..... 90
Rozdział 6. Wykonywanie budżetu środków europejskich..... 107
Rozdział 7. Bankowa obsługa budżetu państwa oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych 116

DZIAŁ IV. Środki europejskie i inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi 119

DZIAŁ V. Budżet, wieloletnia prognoza finansowa i uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego 126
Rozdział 1. Zakres budżetu jednostki samorządu terytorialnego..... 126
Rozdział 2. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego 133
Rozdział 3. Uchwała budżetowa 136
Rozdział 4. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego 144
Rozdział 5. Tryb zatwierdzenia wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego 151

DZIAŁ VI. Audyt wewnętrzny oraz koordynacja audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych 153

DZIAŁ VII. Przepis końcowy..... 162

Opis projektowanych zmian 163

WSTĘP

Często zmieniające się przepisy utrudniają ustalenie aktualnego stanu prawnego. Aby mieć pewność, czy treść aktu prawnego jest aktualna, należy porównać tekst jednolity z każdą następną nowelizacją. To czasochłonne i trudne z racji wprowadzanych dodatkowo przepisów przejściowych. Dlatego oddajemy w Państwa ręce najbardziej aktualną wersję ustawy o finansach publicznych, będącą podstawowym aktem prawnym regulującym zasady gospodarowania środkami publicznymi.

W niniejszej publikacji skomentowano wszystkie zmiany ustawy o finansach publicznych, które weszły w życie w IV kwartale 2015 i w 2016 r. Dodatkowo omówiono projektowane w Parlamencie RP nowelizacje, co umożliwia kompleksowe rozeznanie się w aktualnym i planowanym stanie prawnym.

Najważniejsze obszary zmian to:

- wprowadzenie wspólnej obsługi i jej wpływ na odpowiedzialność kierowników jednostek,
- zmiana reguły wydatkowej,
- regulacje sprzyjające funkcjonowaniu instytucji gospodarki budżetowej – możliwość wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów, tworzenie funduszu zapasowego z zysku z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji lub pokrycie straty,
- możliwość odstąpienia od czynności zmierzających do wykonania zobowiązania,
- konsekwencje związane z przeniesieniem kompetencji do poboru należności wynikających z grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego z wojewodów na naczelników urzędów skarbowych,
- traktowanie zysku banków państwowych jako źródła dochodów publicznych,
- dostosowanie przepisów po wprowadzeniu ustawy o związkach metropolitalnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Zaletą niniejszej publikacji jest unikatowa formuła, zawierająca:

- aktualną treść ustawy z oznaczonymi zmianami oraz przypisami wynikającymi z regulacji przejściowych,
- komentarze do każdego znowelizowanego przepisu,
- opisy projektowanych zmian.

USTAWA

z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych

(ostatnia zmiana: Dz.U. z 2016 r. poz. 195 [1])

DZIAŁ I
Zasady finansów publicznych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

Ustawa określa:

1) zakres i zasady działania oraz organizację jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
2) zakres i zasady działania agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych funduszy celowych;
3) zasady funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie gospodarki finansowej;
4) zasady i tryb kontroli procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowywaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem;
5) zasady zarządzania państwowym długiem publicznym oraz procedury ostrożnościowe i sanacyjne;
6) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa;

---

[1] W ujednoliconym przez redakcję tekście uwzględniono wszystkie obowiązujące zmiany na dzień 1 maja 2016 r. W treści ustawy pogrubioną czcionką wyróżniono zmiany wprowadzone przez następujące ustawy:
- ustawę z 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1189),
- ustawę z 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1045),
- ustawę z 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej (Dz.U. z 2015 r. poz. 1269; ost.zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1513),
- ustawę z 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1358),
- ustawę z 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makrooszczędnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1513),
- ustawę z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854),
- ustawę z 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1830),
- ustawę z 9 października 2015 r. o związkach metropolitarnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1890),
- ustawę z 10 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2150),
- ustawę z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz. 195).

7) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego;
8) zasady i tryb sporządzania budżetu państwa w układzie zadaniowym;
9) zakres i szczegółowość oraz zasady i tryb planowania, uchwalania i wykonywania budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
10) szczególne zasady rachunkowości, planowania i sprawozdawczości obowiązujące w sektorze finansów publicznych;
11) zasady gospodarowania środkami publicznymi pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz z innych źródeł zagranicznych;
12) zasady kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego oraz koordynacji kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.

Art. 2. [Definicje]

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) Ministrze Finansów – rozumie się przez to odpowiednio ministra właściwego do spraw budżetu, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
2) zarządzie jednostki samorządu terytorialnego – rozumie się przez to również wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
3) układzie zadaniowym – rozumie się przez to zestawienie odpowiednio wydatków budżetu państwa lub kosztów jednostki sektora finansów publicznych sporządzone według funkcji państwa, oznaczających poszczególne obszary działań państwa, oraz:
   a) zadań budżetowych grupujących wydatki według celów,
   b) podzadań budżetowych grupujących działania umożliwiające realizację celów zadania, w ramach którego podzadania te zostały wyodrębnione

   – wraz z opisem celów tych zadań i podzadań, a także z bazowymi i docelowymi miernikami stopnia realizacji celów działalności państwa, oznaczającymi wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów;
4) odrębnych ustawach – rozumie się przez to ustawy inne niż niniejsza ustawa oraz ustawa budżetowa;
5) środkach europejskich – rozumie się przez to środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5a–5c;
6) organizacjach pozarządowych – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn.zm.);
7) jednostce w dziale – rozumie się przez to jednostkę sektora finansów publicznych podległą ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowaną lub jednostkę sektora finansów publicznych obsługującą organ podległy ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowany;

8) dysponencie części budżetowej – rozumie się przez to kierowników jednostek oraz organy wymienione w art. 139 ust. 2, właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz kierowników państwowych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 114 ust. 3 pkt 2, dysponujących częściami budżetu państwa.

Art. 3. [Gromadzenie oraz rozdysponowywanie środków publicznych]

Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowywaniem, w szczególności:

1) gromadzenie dochodów i przychodów publicznych;
2) wydatkowanie środków publicznych;
3) finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;
4) zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne;
5) zarządzanie środkami publicznymi;
6) zarządzanie długiem publicznym;
7) rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Art. 4. [Zakres zastosowania przepisów ustawy]

1. Przepisy ustawy stosuje się do:

1) jednostek sektora finansów publicznych;
2) innych podmiotów w zakresie, w jakim wykorzystują środki publiczne lub dysponują tymi środkami.

2. Przepisy dotyczące jednostek samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio do związków metropolitalnych oraz związków gmin i powiatów.

Art.4 Komentarz

Zmiana obowiązuje od 1 stycznia 2016 r. Została wprowadzona ustawą z 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych (Dz.U. poz. 1890).

Przepisy ustawy o finansach publicznych, które dotyczą jednostek samorządu terytorialnego, stosuje się odpowiednio do związków metropolitalnych.

Rozdział 2
Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych

Art. 5. [Środki publiczne]

1. Środkami publicznymi są:

1) dochody publiczne;
2) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
3) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;

4) przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące:
   a) ze sprzedaży papierów wartościowych,
   b) z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego,
   c) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych,
   d) z otrzymanych pożyczek i kredytów,
   e) z innych operacji finansowych;
5) przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł.

1a. Do przychodów budżetu państwa, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. e, zalicza się także środki przekazane z rachunków depozytowych Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a, na inne rachunki Ministra Finansów.

2. Dochodami publicznymi są:

1) daniny publiczne, do których zalicza się: podatki, składki, opłaty, wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych, a także inne świadczenia pieniężne, których obowiązek ponoszenia na rzecz państwa, jednostek samorządu terytorialnego, państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych wynika z odrębnych ustaw;

2) inne dochody budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych należne na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych;
3) wpływy ze sprzedaży wyrobów i usług świadczonych przez jednostki sektora finansów publicznych;
4) dochody z mienia jednostek sektora finansów publicznych, do których zalicza się w szczególności:
   a) wpływy z umów najmu, dzierżawy i innych umów o podobnym charakterze,
   b) odsetki od środków na rachunkach bankowych,
   c) odsetki od udzielonych pożyczek i od posiadanych papierów wartościowych,
   d) dywidendy z tytułu posiadanych praw majątkowych;
5) spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej na rzecz jednostek sektora finansów publicznych;
6) odszkodowania należne jednostkom sektora finansów publicznych;
7) kwoty uzyskane przez jednostki sektora finansów publicznych z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji;
8) dochody ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw, niestanowiące przychodów w rozumieniu ust. 1 pkt 4 lit. a i b.

3. Do środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się:

1) środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, z wyłączeniem środków, o których mowa w pkt 5 lit. a i b;

2) niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), z wyłączeniem środków, o których mowa w pkt 5 lit. c i d:
   a) Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
   b) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
   c) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
3) środki przeznaczone na realizację programów przedakcesyjnych oraz Programu Środki Przejściowe;
4) środki na realizację wspólnej polityki rolnej;
5) środki przeznaczone na realizację:
   a) programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna,
   b) programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz.Urz. UE L 310 z 09.11.2006, str. 1) oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa,
   c) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004–2009,
   d) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2004–2009;

5a) środki przeznaczone na realizację Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;

5b) środki Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;

5c) środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę", o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającym instrument „Łącząc Europę", zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającym rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.Urz. UE L 348 z 20.12.2013, str. 129, z późn.zm.);

6) inne środki.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, środki publiczne niezaliczane do środków, o których mowa w ust. 3 pkt 6, oraz termin, w którym środki te powinny być wydatkowane, uwzględniając źródło ich pochodzenia, przeznaczenie oraz beneficjentów tych środków.

5. (uchylony).

Art. 5 Komentarz

Nowe brzmienie art. 5 ust. 2 pkt 1 obowiązuje od 1 listopada 2015 r. Zostało wprowadzone ustawą z 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz.U. poz. 1513). Ustawodawca doprecyzował, że wpłaty z zysku banków państwowych stanowią daniny publiczne, będące źródłem dochodów publicznych.

Zmiana art. 5 ust. 3 pkt 1 weszła w życie 11 października 2015 r. Ustawą z 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1358)

odpowiednio zmieniono obowiązujące przepisy ustawy o finansach publicznych, w celu rozszerzenia zakresu ich stosowania w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Rozszerzono katalog środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej o środki EFMR.

Art. 6. [Przeznaczenie środków publicznych]

1. Środki publiczne przeznacza się na:

1) wydatki publiczne;
2) rozchody publiczne, w tym na rozchody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

2. Rozchodami publicznymi są:

1) spłaty otrzymanych pożyczek i kredytów;
2) wykup papierów wartościowych;
3) udzielone pożyczki i kredyty;
4) płatności wynikające z odrębnych ustaw, których źródłem finansowania są przychody z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa;
5) inne operacje finansowe związane z zarządzaniem długiem publicznym i płynnością;
6) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych.

Art. 7. [Nadwyżka oraz deficyt sektora finansów publicznych]

1. Dodatnia różnica między dochodami publicznymi a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych.

2. Dochody publiczne i wydatki publiczne oraz nadwyżkę lub deficyt sektora finansów publicznych ustala się po wyeliminowaniu przepływów finansowych między jednostkami tego sektora.

Rozdział 3
Jednostki sektora finansów publicznych

Art. 8. [Forma prawna jednostek sektora finansów publicznych oraz podstawa prawna ich tworzenia]

1. Jednostki sektora finansów publicznych są tworzone w formach określonych w niniejszym rozdziale.

2. Jednostki sektora finansów publicznych mogą być tworzone na podstawie niniejszej ustawy albo na podstawie odrębnych ustaw.

Art. 9. [Podmioty uprawnione do współtworzenia sektora finansów publicznych]

Sektor finansów publicznych tworzą:

1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały;

2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
2a) związki metropolitalne;
3) jednostki budżetowe;
4) samorządowe zakłady budżetowe;
5) agencje wykonawcze;
6) instytucje gospodarki budżetowej;
7) państwowe fundusze celowe;
8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
9) Narodowy Fundusz Zdrowia;
10) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
11) uczelnie publiczne;
12) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
13) państwowe i samorządowe instytucje kultury;
14) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

Art. 9 Komentarz

Zmiana obowiązuje od 1 stycznia 2016 r. Została wprowadzona ustawą z 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych (Dz.U. poz. 1890). Stanowi, że sektor finansów publicznych tworzą także związki metropolitalne.

Art. 10. [Zasady gospodarki finansowej]

1. Jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe fundusze celowe stosują zasady gospodarki finansowej określone w niniejszej ustawie.

2. Do jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 8–14, działających na podstawie odrębnych ustaw stanowiących podstawę ich utworzenia przepisy niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio.

Art. 11. [Jednostki budżetowe]

1. Jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

2. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności.

3. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków, zwany dalej „planem finansowym jednostki budżetowej".

Art. 11a. [Dochody gromadzone przez określone państwowe jednostki budżetowe na wydzielonym rachunku bankowym]

1. Państwowe jednostki budżetowe, dla których organem prowadzącym są organy administracji państwowej, prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn.zm.) gromadzą na wydzielonym rachunku dochody uzyskiwane:

1) ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;
2) z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie bądź użytkowaniu jednostki budżetowej;
3) z działalności wykraczającej poza zakres działalności podstawowej, określonej w statucie, polegającej między innymi na świadczeniu usług, w tym szkoleniowych i informacyjnych;
4) z opłat egzaminacyjnych, za wydawanie świadectw i certyfikatów, jak również za sprawdzanie kwalifikacji;
5) z tytułu odpłatności za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów i młodzieży w bursach i internatach, ponoszonych przez rodziców lub opiekunów;
6) z dopłat bezpośrednich i innych płatności stosowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, otrzymanych na podstawie odrębnych przepisów.

2. Decyzje o utworzeniu rachunku, o którym mowa w ust. 1, podejmują kierownicy państwowych jednostek budżetowych, po uzyskaniu zgody organu prowadzącego szkołę.

3. Dochody jednostek budżetowych, o których mowa w ust. 1, są przeznaczone na:

1) sfinansowanie wydatków bieżących i majątkowych;
2) cele wskazane przez darczyńcę;
3) remont lub odtworzenie mienia w przypadku uzyskania dochodów z tytułu wymienionego w ust. 1 pkt 2.

4. Dochody, o których mowa w ust. 1, wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych.

Art. 12. [Tworzenie, łączenie oraz likwidowanie jednostek budżetowych]

1. Jednostki budżetowe, z zastrzeżeniem odrębnych ustaw, tworzą, łączą i likwidują:

1) ministrowie, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie oraz inne organy działające na podstawie odrębnych ustaw – państwowe jednostki budżetowe;
2) organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego – gminne, powiatowe lub wojewódzkie jednostki budżetowe.

2. Tworząc jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, nadaje jej statut, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, oraz określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd.

3. Likwidując jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, określa przeznaczenie mienia znajdującego się w zarządzie tej jednostki, z zastrzeże-

niem ust. 7. W przypadku państwowej jednostki budżetowej decyzja o przeznaczeniu tego mienia jest podejmowana w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

4. Z zastrzeżeniem ust. 7, należności i zobowiązania likwidowanej:

1) państwowej jednostki budżetowej – przejmuje organ, który podjął decyzję o likwidacji;
2) gminnej, powiatowej lub wojewódzkiej jednostki budżetowej – przejmuje urząd odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego.

5. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do łączenia jednostek budżetowych.

6. Likwidując jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, może postanowić o utworzeniu jednostki o innej formie organizacyjno-prawnej.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, organ może również zdecydować o przejęciu należności i zobowiązań likwidowanej jednostki budżetowej przez nowo utworzoną jednostkę.

Art. 13. [Utworzenie jednostki budżetowej przez Prezesa Rady Ministrów]

1. Prezes Rady Ministrów może utworzyć jednostkę budżetową realizującą zadania na rzecz administracji rządowej.

2. Prezes Rady Ministrów, tworząc jednostkę budżetową, o której mowa w ust. 1, określi zakres realizowanych przez nią zadań.

3. Jednostka budżetowa, o której mowa w ust. 1, podlega Prezesowi Rady Ministrów albo wskazanemu przez niego ministrowi lub kierownikowi urzędu centralnego.

4. Przepisy art. 12 ust. 2–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 14. [Zadania wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe]

Zadania własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie:

1) gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
2) dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i cieplną oraz gaz,
4) lokalnego transportu zbiorowego,
5) targowisk i hal targowych,
6) zieleni gminnej i zadrzewień,
7) kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
7a) pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
8) utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,
9) cmentarzy

– mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe.

Art. 15. [Samorządowy zakład budżetowy]

1. Samorządowy zakład budżetowy odpłatnie wykonuje zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

2. Podstawą gospodarki finansowej samorządowego zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody, w tym dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, koszty i inne obciążenia, stan środków obrotowych, stan należności i zobowiązań na początek i koniec okresu oraz rozliczenia z budżetem jednostki samorządu terytorialnego.

3. Samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

1) dotacje przedmiotowe;
2) dotacje celowe na zadania bieżące finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;
3) dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

4. W zakresie określonym w odrębnych ustawach samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać dotację podmiotową.

5. Nowo tworzonemu samorządowemu zakładowi budżetowemu może być przyznana jednorazowa dotacja z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

6. Dotacje dla samorządowego zakładu budżetowego, z wyłączeniem dotacji, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, nie mogą przekroczyć 50% kosztów jego działalności.

7. Samorządowy zakład budżetowy wpłaca do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nadwyżkę środków obrotowych, ustaloną na koniec okresu sprawozdawczego, chyba że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego postanowi inaczej.

8. W planie finansowym samorządowego zakładu budżetowego mogą być dokonywane zmiany w ciągu roku w przypadku realizowania wyższych od planowanych przychodów i kosztów, pod warunkiem że nie spowoduje to zmniejszenia wpłat do budżetu jednostki samorządu terytorialnego ani zwiększenia dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 16. [Utworzenie, łączenie i likwidacja samorządowych jednostek budżetowych]

1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego tworzy, łączy, przekształca w inną formę organizacyjno-prawną i likwiduje samorządowy zakład budżetowy.

2. Tworząc samorządowy zakład budżetowy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa:

1) nazwę i siedzibę zakładu;
2) przedmiot jego działalności;
3) źródła przychodów własnych zakładu;
4) stan wyposażenia zakładu w środki obrotowe oraz składniki majątkowe przekazane zakładowi w użytkowanie;

5) terminy i sposób ustalania zaliczkowych wpłat nadwyżki środków obrotowych dokonywanych przez zakład do budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób i terminy rocznych rozliczeń i dokonywania wpłat do budżetu.

3. Likwidując samorządowy zakład budżetowy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa przeznaczenie mienia znajdującego się w użytkowaniu tego zakładu.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do łączenia samorządowych zakładów budżetowych.

5. Przekształcenie samorządowego zakładu budżetowego w inną formę organizacyjno-prawną wymaga uprzednio jego likwidacji.

6. Należności i zobowiązania likwidowanego samorządowego zakładu budżetowego przejmuje organ, który podjął decyzję o likwidacji, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. Należności i zobowiązania samorządowego zakładu budżetowego likwidowanego w celu przekształcenia w inną formę organizacyjno-prawną przejmuje utworzona jednostka.

Art. 17. [Delegacja]

1. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a w szczególności:

1) sposób i tryb sporządzania planów finansowych,
2) sposób dokonywania zmian w planach finansowych jednostek budżetowych oraz zatwierdzania tych zmian,
3) tryb pobierania dochodów i dokonywania wydatków państwowych jednostek budżetowych,
4) sposób ustalania nadwyżki środków obrotowych w samorządowych zakładach budżetowych

– biorąc pod uwagę potrzebę przestrzegania zasad celowego i oszczędnego dokonywania wydatków oraz jawności, przejrzystości i terminowej realizacji zadań.

2. Minister Finansów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględni specyfikę działalności jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu i Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz jednostek organizacyjnych działających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 18. [Agencja wykonawcza]

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa.

Art. 19. [Zasady działania agencji wykonawczej]

1. Zasady działania agencji wykonawczej określa ustawa, o której mowa w art. 18, oraz statut.